

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА**

Економічний факультет

Кафедра економіки, підприємництва та управління підприємствами

**Методичні вказівки до написання дипломної роботи
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти для студентів
напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства,
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

УДК 336
ББК 65
М 43

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
(протокол № 1 від 12.09.2017 р.)

Рецензенти:

Катан Л. І., д. е. н., професор, зав. кафедри фінансів Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету;

Грабчук О. М., д. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Укладачі:

Гринько Т. В., д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами;

Бикова В. Г., к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами

М 43 Методичні вказівки до написання дипломної роботи за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти для студентів напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / укл.: Т. В. Гринько, В. Г. Бикова. – Дніпро, 2017. – 28 с.

Наведені методичні рекомендації щодо виконання та захисту дипломної роботи за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за напрямом підготовки 6.030504 Економіка підприємства, спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Розглянуті питання вибору та обґрунтування теми, складання плану дослідження, наукового та інформаційного забезпечення, бібліографічного пошуку, виконання дипломного дослідження, змісту дипломної роботи та її захисту.

Для студентів напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ДНУ ім. Олеся Гончара.

УДК 336
ББК 65

© Гринько Т. В., Бикова В. Г., 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2 ВИБІР ТЕМИ ТА ЇЇ ЗАТВЕРДЖЕННЯ	5
3 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	6
4 СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ЧАСТИН ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	7
4.1 Загальний склад текстової частини дипломної роботи	7
4.2 Вимоги до титульного аркушу дипломної роботи	7
4.3 Оформлення завдання до дипломної роботи	7
4.4 Вимоги до реферату та резюме дипломної роботи	8
4.5 Вимоги до змісту дипломної роботи	8
4.6 Вимоги до структурних елементів вступної частини дипломної роботи	9
4.7 Вимоги до структурних елементів основної частини дипломної роботи	10
4.8 Вимоги до висновків дипломної роботи	14
4.9 Вимоги до переліку посилань дипломної роботи	15
4.10 Вимоги до додатків дипломної роботи	15
5 ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	15
6 ПОРЯДОК І ПРАВИЛА ЗАХИСТУ	17
7 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ	19
8 СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	20
Додаток А. Тематика дипломних робіт за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти на 2017-2018 н.р.....	21
Додаток Б. Приклад оформлення змісту дипломної роботи	24
Додаток В. Приклад вступу до дипломної роботи	25
Додаток Г. Структура доповіді при захисті дипломної роботи	27

ВСТУП

Дипломна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти є завершальним етапом освітнього процесу підготовки бакалаврів і за своїм змістом має відображати рівень теоретичних знань і практичних навиків випускників університету за напрямом підготовки 6.030504 Економіка підприємства, спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Мета дипломної роботи:

- поглиблення здобутих знань з обраного напрямку спеціалізації при вирішенні конкретних проблем;
- вдосконалення методики самостійного аналізу;
- розробка пропозицій для рішення окремих питань в аспекті теми, що досліджується;
- обґрунтування запропонованих рекомендацій відповідними розрахунками економічної ефективності.

У дипломній роботі студент повинен дати теоретичне обґрунтування теми із застосуванням законодавчої і нормативної бази, провести аналіз і самостійно виконати практичні розрахунки, використовуючи фактичні дані, отримані під час переддипломної практики на конкретному підприємстві.

Додержання всіх необхідних умов написання дипломної роботи визначатиме високу якість підготовки бакалавра, на підставі чого Екзаменаційна комісія визнає здібність випускника до подальшої практичної роботи за напрямом підготовки 6.030504 Економіка підприємства, спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність або подальшого навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Мета даних методичних вказівок – надати студентам напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність необхідну допомогу в організації написання і захисту дипломної роботи.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виконання дипломної роботи потребує самостійного і постійного вдосконалення і поглиблення одержаних знань за тими напрямками, які відповідають обраній темі дипломної роботи, уміння використовувати набуті знання стосовно предмета і об'єкта дослідження.

Вибір теми є початковим етапом праці над дипломною роботою. На початку виконання роботи необхідно ознайомитися із змістом основної та допоміжної літератури відповідно до обраної теми і скласти план в аспекті основних розділів і параграфів. План повинен бути узгоджений з науковим керівником. У подальшому список літератури доповнюють, а план роботи корегують і деталізують. Корисні поради стосовно підбору літератури можуть дати керівники бібліотеки. При роботі з літературою слід користуватися каталогами бібліотеки, бібліографічними збірниками за відповідними галузями

знань, періодичними виданнями.

Зважаючи на мету і задачі дослідження та затверджену тему роботи, науковий керівник формулює перелік питань, що належить розробити, а також завдання до аналітичної частини роботи з точним зазначенням обов'язкових розрахунків.

Матеріали щодо результатів діяльності підприємств (організацій, установ, суб'єктів підприємництва), на базі яких виконується дипломна робота, збираються під час проходження виробничої і переддипломної практики, їх необхідно збирати цілеспрямовано, з відповідним осмисленням. Зібраний практичний матеріал необхідно належним чином систематизувати і згрупувати. При обробці зібраного матеріалу особливу увагу рекомендується приділити наочності і змістовності таблиць, графіків, рисунків. Представлений цифровий матеріал має нести правдиву та об'єктивну інформацію про економічне становище й результати господарської діяльності підприємства або іншого суб'єкта господарювання.

Виконання дипломної роботи здійснюється відповідно до календарного плану. Науковий керівник контролює хід його виконання. Виконані розділи подаються науковому керівнику і відповідно до його зауважень уточнюються, доповнюються чи переробляються.

2 ВИБІР ТЕМИ ТА ЇЇ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Кафедра економіки, підприємництва та управління підприємствами складає та затверджує тематику дипломних робіт, яка щорічно переглядається і доповнюється з урахуванням змін, що віддзеркалюють сучасний стан справ в економіці, в т. ч. на підприємствах, а також вимог законодавчої і нормативної бази. При розробці тематики враховуються також проблеми, які досліджуються співробітниками кафедри.

Перелік рекомендованих тем дипломних робіт для студентів напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність наведено в **додатку А**.

Тема роботи вибирається студентами відповідно до переліку тематики в методичних вказівках або затвердженого кафедрою поновленого списку тем. В окремих випадках студентам, які виявили схильність до науково-дослідницької роботи, надається право самостійно запропонувати тему дипломної роботи, яка не зазначена у рекомендованій тематиці. Ця тема має бути погоджена з науковим керівником і завідувачем кафедри.

Остаточні вибрані теми дипломних робіт затверджуються наказом ректора ДНУ ім. Олесья Гончара у встановлені терміни.

Якщо одну й ту саму тему роботи виявлять бажання писати кілька студентів, рішення приймає завідувач кафедри і науковий керівник з огляду на рівень підготовки кожного студента. В тому випадку, якщо робота виконується з комплексної теми, враховується інтерес підприємств та організацій замовників.

Не дозволяється виконувати декільком студентам роботу з однакової теми

на базі одного підприємства.

Зміна теми дипломної роботи дозволяється у надзвичайних випадках. Підставою для такої зміни може бути:

- невідповідність теми роботи техніко-економічному рівню підприємства;
- відсутність можливості збирання матеріалу для виконання дипломної роботи за затвердженою темою на високому рівні;

- технічні помилки.

Зміну теми роботи оформлюють наказом по університету.

3 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Дипломна робота є формою атестації студентів, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Тривалість виконання дипломної роботи визначається чинними навчальними планами.

Захист дипломної роботи здійснюється перед Екзаменаційною комісією, яка створюється відповідно до встановленого порядку.

Робота Екзаменаційної комісії здійснюється згідно з відповідним графіком, який за поданням декана затверджує перший проректор ДНУ ім. Олеся Гончара.

Керівниками дипломних робіт, що призначаються наказом ректора (за поданням декана факультету та завідувача випускаючої кафедри), є доктори і кандидати наук, професори, доценти, наукові співробітники з науковими ступенями випускаючої кафедри, наукові співробітники і висококваліфіковані фахівці інших установ і підприємств.

Керівник дипломної роботи:

- надає студенту допомогу в складанні календарного плану (графіка) роботи на весь період виконання роботи;

- рекомендує студенту необхідну основну літературу, довідкові матеріали та інші джерела за темою;

- проводить систематичні, передбачені регламентом консультації;

- перевіряє виконання дипломної роботи за частинами та в цілому.

Перед початком виконання дипломної роботи студент зобов'язаний розробити календарний план (графік) на весь період з вказівкою черговості виконання окремих етапів, після схвалення керівником, подати на затвердження завідувачу випускаючої кафедри.

Завідувач випускаючої кафедри встановлює терміни періодичного звіту студентів з виконання дипломної роботи. В обумовлений завідувачем кафедри термін студент звітує перед ним та керівником, і вони визначають ступінь готовності дипломної роботи.

Порушення строків виконання роботи може бути підставою для можливого перенесення захисту роботи на наступний рік.

Під час виконання дипломної роботи студента консультує науковий керівник. Крім того, студент у випадку необхідності може користуватися консультаціями інших викладачів як кафедри економіки, підприємництва та

управління підприємствами, так і інших кафедр факультету та університету.

За прийняті у дипломній роботі рішення та за достовірність усіх даних відповідає студент – автор дипломної роботи.

На останній сторінці ставлять підпис і дату закінчення роботи.

4 СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ЧАСТИН ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

4.1 Загальний склад текстової частини дипломної роботи:

- титульний аркуш;
- завдання на дипломну роботу;
- реферат (українською мовою),
- резюме (англійською мовою);
- зміст;
- вступ;
- основна частина (складається з 3-х розділів);
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки (необов'язковий елемент).

НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ЩОДО ОБСЯГУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Структурна частина роботи	Значення
Обсяг роботи, сторінок:	
– загалом	60-80
– вступу	2-3
– розділу 1	20-25
– розділу 2	25-30
– розділу 3	10-18
– висновків	3-4
Кількість використаних літературних джерел	50

4.2 Вимоги до титульного аркушу дипломної роботи

Титульний аркуш дипломної роботи є її першою сторінкою. До захисту допускається робота за наявності всіх підписів, які зазначені на титульному аркуші. Форма титульного аркушу міститься у рекомендаціях по нормоконтролю дипломних робіт [10].

4.3 Оформлення завдання до дипломної роботи

Після того як студент остаточно вибрав тему, науковий керівник розробляє йому завдання на виконання дипломної роботи. Після цього завдання обговорюють на засіданні випускаючої кафедри з оформленням протоколу, який затверджує завідувач кафедри.

Вихідними даними до дипломної роботи можуть бути: бухгалтерська та

фінансова звітність підприємства за останні 3-5 років, законодавчо-нормативні акти, навчально-методична та наукова література; статистичні дані Держкомстату України; періодичні публікації у фахових виданнях тощо.

Перелік графічного матеріалу відображує графічну частину демонстраційного матеріалу, що пред'являється на захисту роботи перед Екзаменаційною комісією.

Форма завдання на дипломну роботу міститься у рекомендаціях по нормоконтролю дипломних робіт [10].

4.4 Вимоги до реферату та резюме дипломної роботи

Реферат (українською мовою) містить дані, які подають у такій послідовності:

- вид роботи, що виконується (дипломна робота), кількість сторінок, рисунків, таблиць, джерел, додатків;
- об'єкт дослідження;
- мета роботи;
- методи дослідження;
- одержані висновки;
- сфера практичного застосування результатів дослідження;
- перелік ключових слів: 5-10 слів або словосполучень із тексту роботи, які характеризують її зміст, подається у називному відмінку, друкується великими літерами в рядок через кому.

Резюме (англійською мовою) містить дані, які подають у такій послідовності:

- вид роботи, що виконується (The graduation research);
- рік навчання (of the 4-year student);
- назва навчального закладу (DNU);
- назва факультету (faculty);
- назва випускаючої кафедри (Department of _____);
- тема роботи (deals with _____);
- одержані висновки, їх новизна та практичні значимість (The work is interesting for _____);
- кількість джерел, таблиць, рисунків (Bibliog. __ Tables __, Ill. __).

Реферат та резюме оформлюються на окремому аркуші.

Форма реферату та резюме міститься у рекомендаціях по нормоконтролю дипломних робіт [10].

4.5 Вимоги до змісту дипломної роботи

Зміст дипломної роботи розташовують після завдання, реферату та резюме, починаючи з нової сторінки.

До змісту включають:

- вступ;
- послідовно перелічені назви усіх розділів (великими літерами), підрозділів (прописними літерами) основної частини дипломної роботи;
- висновки;

- перелік посилань;
- додатки.

Напроти кожного структурного елемента, включеного до змісту, проставляють номери сторінок, які містять початок відповідного матеріалу.

Приклад оформлення змісту наведено у додатку Б.

4.6 Вимоги до структурних елементів вступної частини дипломної роботи

У вступі студент обґрунтовує актуальність обраної теми, підкреслює її значення для даного підприємства чи організації, формує мету і завдання дослідження.

Вступ дипломної роботи містить програмно-цільові параметри дипломної роботи, які подають у такій послідовності:

1. Актуальність теми – ступінь її важливості у даний момент та у даній ситуації для рішення даної проблеми (задачі, питання). Обґрунтовується актуальність проблема, що сформульована у темі роботи, її наукове і практичне значення.

2. Мета дослідження.

3. Завдання дослідження.

4. Об'єкт дослідження

5. Предмет дослідження. (Об'єкт дослідження – процес чи явище, що породжують проблемну ситуацію та обрані для вивчення. Предмет дослідження – все те, що знаходиться у межах об'єкту дослідження у певному аспекті його розглядання).

6. Методи і прийоми дослідження – способи застосування старого знання для отримання нового знання. Вказуються методи і способи вирішення поставлених завдань (аналіз архівних матеріалів, наукових видань, спостереження, експеримент, конкретні соціологічні дослідження тощо).

7. Законодавча, нормативна база та джерела первинної інформації.

8. Основний результат роботи. Формулюються положення, котрі виносяться на захист.

9. Практична цінність отриманих результатів.

10. Апробація результатів роботи на науково-практичних конференціях.

11. Публікації: загальний обсяг публікацій тез доповідей та статей в умовних друкованих аркушах (1 д.а. = 16 сторінок формату А4, шрифт 14 пт. з 1,5 міжрядковим інтервалом, усі поля по 2 см).

Проблема дипломної роботи виражається через таке питання або комплекс питань, які мають теоретичний або практичний інтерес і відповідь на які не міститься у накопиченому теоретичному економічному знанні або практичному досвіді.

При описі проблеми необхідно актуалізувати як теоретичну, так і практичну значимість її розв'язання.

Мета і завдання дослідження дозволяють відокремити той аспект проблеми, якій є вирішальним при її розв'язанні.

Мета тісно пов'язана з темою роботи.

Елементи (компоненти) теми роботи відображаються у змісті та фіксуються у завданнях роботи. Формулювання завдань не повинні збігатися з формулюванням мети. Послідовність вирішення завдань мають сприяти досягненню мети.

Структура дипломної роботи має показати логіку вирішення поставленої мети і послідовність розв'язання завдань.

Приклад оформлення вступу до дипломної роботи наведено у **додатку В**.

4.7 Вимоги до структурних елементів основної частини дипломної роботи

Мова дипломної роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна.

Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел є неприпустимим. Обов'язкова умова високої якості роботи – її грамотність, чітка логіка викладу, правильність мовностилістичного оформлення. Текст повинен бути старанно вивіреном автором після друку.

Відповідальність за достовірність числових, фактичних даних, запису цитат несе автор дослідження.

Змістовне наповнення дипломної роботи має відповідати темі роботи, її меті та завданням, предмету, об'єкту дослідження та отриманим висновкам.

Частини дипломної роботи необхідно органічно пов'язати між собою: теоретичні і методичні положення повинні служити відправними моментами для аналізу, а запропоновані заходи повинні бути теоретично обґрунтовані і проаналізовані.

Кожний розділ роботи в залежності від обсягу матеріалу, що викладається, може складатися із декількох частин (як правило, 3-4 підрозділи).

В роботі не повинно бути повторів та відступів від основної теми. Не слід переобтяжувати текст довгими описами, арифметичними діями. Ряд однотипних рахунків слід оформити у вигляді таблиці, а в тексті дати лише один розгорнутий приклад розрахунку. Виконання дуже великої за обсягом розрахункової частини, на якій базується дослідження, рекомендується оформляти у вигляді окремого додатка.

У структурних елементах основної частини дипломної роботи з вичерпною повнотою викладаються основні теоретичні та практичні досягнення, що вносяться у розробку проблеми, сформульованої у темі роботи.

Обов'язковою умовою є визначення законодавчої та нормативно-правової бази, що існує при практичному вирішенні розробленої проблеми.

Кожна теза основної частини дипломної роботи має бути підтверджена аргументами, фактами, думками фахівців з проблеми, що розглядається.

Усі згадування та запозичення ідей інших авторів, наведених фактів, статистичних даних, інших відомостей треба оформлювати як посилання.

При викладенні матеріалу структурних елементів основної частини дипломної роботи необхідно уникати категоричності у судженнях, слід використовувати помірковані висловлювання (“можливо”, “ймовірно” тощо), вживати авторські висловлювання (“на нашу думку”, “на наш погляд”, “вважаємо” тощо).

РОЗДІЛ 1

У цьому розділі роботи викладаються основні теоретичні положення, має бути розглянуто сутність економічних та господарських категорій щодо предмету дослідження, визначено методи аналізу економічних явищ і процесів, що будуть використані в подальших розділах.

Необхідно приділити увагу сучасним теоретичним методам і методологічним розробкам, для чого розглянути і творчо осмислити відповідну наукову і періодичну літературу, визначити своє ставлення до дискусійних положень.

Крім того, необхідно навести сучасну законодавчо-правову базу щодо тих видів діяльності, які розглядаються, та нормативну базу щодо розрахунку тих чи інших економічних показників. У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

Дослідження виконуються з точки зору сучасних економічних та технологічних постулатів, поглядів на проблему в цілому у вітчизняній і світовій науковій практиці чи класичній теорії. В окремих випадках доцільно проводити зіставлення досліджуваного об'єкта з аналогами у динаміці їх розвитку. У цьому розділі може бути описаний передовий зарубіжний досвід щодо вирішення тих проблем, які розглядаються.

У даному розділі робиться огляд літературних джерел з проблеми (тема роботи). При його написанні слід широко використовувати спеціальну економічну літературу, публікації в економічній періодиці. Джерелами потрібної інформації можуть бути підручники, навчальні посібники, фахові журнали, монографії, статистичні довідники, нормативно-правові матеріали тощо.

Після огляду думок вчених з даної проблеми, необхідно підвести підсумок: потрібно охарактеризувати кожне твердження з усіх сторін (показати негативні і позитивні сторони), своє ставлення до них. Суть розділу є в обґрунтуванні доцільності ваших досліджень.

Запозичена з різних джерел інформація повинна бути творчо перероблена і тільки після цього використана при виконанні дипломної роботи.

Матеріали теоретичної частини повинні бути взаємопов'язані з іншими розділами дипломної роботи, а тому дослідження повинні проводитися з урахуванням сучасного стану об'єкта, процесу чи методу.

Отримані результати повинні бути оформлені у вигляді моделей, математичних формул, розрахунків, висновків, шляхів розв'язання проблеми, а потім усі ці матеріали повинні бути використані при написанні наступних розділів дипломної роботи.

РОЗДІЛ 2

У цьому розділі міститься загальна характеристика бази дослідження за темою роботи. В ньому повинна бути характеристика бази дослідження: форма власності, основне призначення (місія), організаційно-правова форма, характеристику основних видів діяльності, загальна характеристика технологічного циклу і основних видів обладнання; галузева приналежність; коли і ким засновано, місцезнаходження, матеріально-технічна база, рівень ринкових (внутрішніх і зовнішніх) відносин; стратегія підприємства та перспективи розвитку.

Стосовно підприємства (організації, суб'єкта підприємництва), на прикладі якого виконується робота, подається характеристика його організаційної структури, задач і функцій відповідних підрозділів. система управління тощо.

Далі (в наступних підпунктах) відображується аналіз фінансово-економічних та техніко-економічних показників діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва) за останні 3 – 5 років; загальний стан виробничо-господарської, соціально-економічної і фінансової діяльності.

Поглиблене вивчення спеціальних питань (відповідно до теми роботи) базується на аналізі показників, які характеризують виробничо-господарську та фінансово-економічну діяльність і які дають можливість прогнозувати вплив на підвищення ефективності діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва), удосконалення загального управління та підвищення прибутковості підприємства (суб'єкта підприємництва), його стійкості до впливу зовнішніх чинників ринкових відносин.

На основі аналізу звітних даних, документів оперативного обліку і контролю та узагальнень необхідно виявити позитивні моменти і недоліки, їх причини, перспективи і можливості подальшого поліпшення виробничої, організаційної, економічної діяльності.

Основна увага у цьому розділі приділяється економічному аналізу результатів діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва) за обраним напрямом дослідження, які належним чином обробляються і подаються у роботі у вигляді таблиць та аналітичних розрахунків з відповідними коментарями.

Проаналізувати економічний стан підприємства (суб'єкта підприємництва) необхідно з точки зору висвітлення конкретної проблеми (теми роботи), спираючись на наукові положення першого розділу. При цьому необхідно забезпечувати логічну послідовність дослідження і поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи дослідження.

Цей розділ дипломної роботи виконується на основі методичних прийомів економічного аналізу (зіставлення, узагальнення, групування, елімінування, ланцюгових підстановок); статистичних методів відображення (матричного, індексного, лінійного); економіко-математичного моделювання (на підставі кореляційно-регресійних та факторних моделей). Особливу увагу слід приділити факторному аналізу, який дозволяє з'ясувати причини (фактори) та їх кількісний вплив на об'єкт дослідження.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають

супроводжуватися тлумаченням та висновками, їх особливості, тенденції розвитку, невикористані резерви.

Джерелом інформації є планові і фактичні показники господарської діяльності, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації.

В цьому розділі дипломної роботи студент повинен продемонструвати володіння методами економічного аналізу, маркетингових досліджень, здібності аналізувати господарську і підприємницьку діяльність, формувати перспективи розвитку, визначити шляхи досягнення поставлених цілей, пов'язаних з розв'язанням завдань, поставлених у дипломній роботі.

У цьому розділі має бути не менш ніж 3 відносно самостійних підрозділів, що містять економічний аналіз та оцінку конкретних проблем діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва).

Розділ слід максимально наситити фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), що відображає відповідні результати діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва).

Слід чітко розмежувати джерела використаної інформації: дані, запозичені з літератури, одержані з документів підприємства (суб'єкта підприємництва), здобуті власними спостереженнями, експериментами, розрахунками.

Розділ завершує стислий виклад результатів аналізу та напрямків підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва).

При виконанні даної частини дипломної роботи важливо правильно вибрати період для аналізу. При цьому слід керуватися такими підходами:

– аналіз виконується на основі вихідних даних за рік, що передуює виконанню дипломної роботи, на основі планових і звітних даних; в подальшому при виконанні розрахункових робіт за базу для порівняння беруться лише звітні дані;

– аналіз динаміки показників виконується, як правило, за період 3-5 років; при дослідженні динаміки показників вартості їх слід звести до порівняльного виду.

Другий розділ дипломної роботи базується на багатому ілюстративному матеріалі, що подається у вигляді таблиць, графічних моделей, рисунків, алгоритмів математичного моделювання з обов'язковим описом у словесній формі. Таблиці повинні бути компактними, стислими. Таблиці розміром до одного аркуша формату А4 розміщуються за текстом роботи, а таблиці великого обсягу виконуються на окремих аркушах і розміщуються одразу після сторінки, на якій іде мова про дані цих таблиць. Таблиці, що містять у собі інформацію другорядного значення (допоміжні дані для розрахунків чи зведена інформація щодо об'єкта, процесу, методу), виносяться у додатки. Розділ завершується стислими висновками, в яких формулюються основні результати аналізу.

РОЗДІЛ 3

Спираючись на аналітичні дані та теоретичний матеріал першого розділу, потрібно розробити основні напрямки та шляхи підвищення ефективності, удосконалення діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва).

Тобто у третьому розділі викладаються розробки, рекомендацій та пропозиції щодо вирішення проблем, які були визначені у другому розділі та спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі.

Це можуть бути пропозиції щодо поліпшення стану підприємства (суб'єкта підприємництва), шляхи покращання використання тих чи інших ресурсів, визначення резервів підвищення ефективності економічної діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва) тощо.

Запропоновані заходи мають носити конкретний прикладний характер бути обумовлені результатами раніше виконаних досліджень та темою дипломної роботи.

Пропозиції студента щодо науково-практичного вирішення досліджуваної теми мають відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності та практичної втіленості.

Запропоновані заходи повинні бути обґрунтованими.

Характер та зміст заходів, що пропонуються, повинен базуватися на результатах аналізу, наведених у другому розділі роботи.

Важливе місце у роботі займають вивчення стану і викладення пропозицій з автоматизації планування, економічного аналізу та управління. Цей розділ може включати характеристику задач для розв'язання на АРМ, класифікатори інформації для їх розв'язання, постанову завдання та його вирішення на певному класі ПЕОМ.

Рекомендації до оформлення текстової частини дипломної роботи містяться у рекомендаціях по нормоконтролю дипломних робіт [10].

4.8 Вимоги до висновків дипломної роботи

У висновку необхідно коротко підвести підсумки досліджень, які були проведені у дипломній роботі, акцентувати увагу на пропозиціях, їх значимості у діяльності підприємства (організації, суб'єкта підприємництва).

У стислій формі коротко наводяться **найбільш важливі теоретичні положення**, які містять формулювання розв'язаної проблеми, оцінка результатів дослідження з точки зору відповідності меті роботи та поставленим у вступі завданням, слід привести основні результати діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва), на матеріалах якого виконано роботу, надати змістовну характеристику ваших розробок і пропозицій щодо підвищення ефективності господарської діяльності підприємства (суб'єкта підприємництва) та ін., показати їх вплив на діяльність бази досліджень. У висновках не можуть з'явитися пропозиції, які не було розглянуто у третьому розділі.

Висновки розміщують після розділів основної частини дипломної роботи.

У висновках викладаються найбільш важливі результати роботи, фіксується повнота реалізації мети та вирішення завдань.

За необхідності у висновках фіксують практичні рекомендації щодо

вдосконалення технологій розв'язання досліджуваних проблем, реалізації запропонованих рішень.

4.9 Вимоги до переліку посилань дипломної роботи

Перелік посилань розміщують після висновків.

До переліку посилань включають цитовані та згадувані в тексті дипломної роботи літературні, статистичні, законодавчі, нормативно-правові тощо джерела. Вимоги до оформлення переліку посилань містяться у рекомендаціях по нормоконтролю дипломних робіт [10].

4.10 Вимоги до додатків дипломної роботи

Додатки оформлюються як продовження роботи (після переліку посилань) і розміщуються в порядку посилань у тексті роботи. До додатків включають допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи і з метою розвантаження основної частини дипломної роботи. Вони мають містити інформаційні матеріали, що становить базу аналітичних досліджень згідно з обраною темою.

Додатки можуть містити:

- проміжні математичні доведення, формули, розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних, статистичні матеріали;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- іншу довідково-пояснювальну інформацію;
- документи звітності підприємства;
- рекламні матеріали, тощо.

Вимоги до оформлення додатків містяться у рекомендаціях по нормоконтролю дипломних робіт [10].

5 ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ РОБОТИ

Дипломна робота готується у двох примірниках. Перший примірник переплітається твердою палітуркою. Другий примірник роботи подається відповідальному співробітнику кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами в електронному вигляді для перевірки тексту роботи на унікальність.

На виконану роботу науковий керівник надає письмовий відзив, в якому відображає її теоретичний рівень, глибину досліджень, правильність і обґрунтованість рекомендацій, підготовленість студента до самостійної роботи. У відзиві керівник виставляє оцінку дипломної роботи: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”. Бланк відзиву керівника міститься у рекомендаціях по нормоконтролю дипломних робіт [10].

Оформлена робота підлягає нормоконтролю на відповідність її оформлення стандартам. Нормоконтроль здійснюється призначеним завідувачем співробітником кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами.

Після проходження нормоконтроль, плагіату та отримання відгуку керівника, робота переплітається твердою палітуркою та передається рецензенту на рецензію. На рецензування роботи відводиться 10 днів.

Склад рецензентів затверджується наказом по університету за поданням декана факультету. У рецензії повинні бути коротко відзначені переваги і недоліки роботи, обсяг та якість оформлення дипломної роботи, відображені уявлення рецензента про загальну, фахову та практичну підготовку студента, уміння користуватися літературними джерелами. Усі зауваження повинні бути конкретно аргументовані. Рецензент підписує рецензію, обов'язково зазначивши свою посаду, ім'я та прізвище. Бланк рецензії рецензента містяться у рекомендаціях по нормоконтролю дипломних робіт [10].

Дипломну роботу разом з відзивом наукового керівника, рецензією рецензента та поданням (нормативний документ, що відображує готовність та допуск роботи до захисту – оформлюється старостами груп) подають лаборанту кафедри для реєстрації та передачі завідувачу випускаючої кафедри не пізніше ніж за 10 днів до її захисту.

Після ознайомлення зі змістом і оформленням роботи, завідувач кафедри вирішує питання про допуск студента до захисту і зазначає це підписом на титульному аркуші роботи.

Дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра захищається перед Екзаменаційною комісією.

Екзаменаційні комісії працюють у строки, що визначаються графіком навчального процесу на поточний навчальний рік, який розробляється щорічно навчальним відділом університету, затверджується першим проректором з навчальної роботи і оголошується у відповідні терміни.

Студент готує до захисту доповідь на 8-10 хвилин та ілюстрований матеріал у вигляді таблиць, графіків, які висвітлюють результати дослідження, основні висновки, узагальнення та пропозиції. Загальна кількість листів демонстраційного матеріалу 5 – 6 (в т.ч. 80% матеріалу аналітичного розділу 2 у вигляді результатів аналізу об'єкта дослідження).

Секретар запрошує студента до захисту, зачитує тему роботи, висновки відгуку керівника та рецензії рецензента та надає слово студенту. Увесь захист протоколюється секретарем Екзаменаційної комісії.

Захист вітчизняними студентами здійснюється, як правило, державною мовою. Дозволяється захист російською мовою (зокрема, іноземним студентам). Оголошення відгуку керівника проекту (роботи) та рецензії здійснюються мовою оригіналів цих документів, а оформлення протоколу засідання Екзаменаційної комісії – державною мовою із зазначенням у ньому мови захисту.

Доповідь на захисті роботи повинна бути чіткою і змістовною. Необхідно стисло охарактеризувати об'єкт дослідження, провести аналіз, зробити висновки. Окрема частина доповіді присвячується викладанню суті запропонованих заходів та обґрунтуванню їх ефективності. Під час доповіді необхідно звертати увагу слухачів на демонстраційний матеріал, коротко пояснюючи його зміст. Структура доповіді при захисті дипломної роботи

міститься у додатку Г.

Потім починається обговорення роботи. Члени Екзаменаційної комісії можуть ставити студентові питання щодо змісту роботи, а також з окремих дисциплін. На запитання, що виникають у членів Екзаменаційної комісії, виконавець роботи повинен відповісти ґрунтовно і вичерпно. Студент може надавати пояснення щодо зауважень керівника та рецензента.

Після обговорення всіх робіт на підсумковому таємному засіданні комісія приймає рішення про присвоєння студентові кваліфікації бакалавра і видачу йому диплома державного зразка, яка виставляється за шкалою, що відповідає кредитно-модульній системі. Оцінки оголошуються в присутності всіх студентів, що проходили захист у цей день після захисту останнього з студентів.

Затверджена оцінка виставляється на титульному аркуші роботи, у протоколі та у заліковій книжці студента.

Після захисту дипломна робота передається до архіву Університету.

Усім випускникам, які успішно захистили дипломну роботу та склали комплексний кваліфікаційний екзамен, рішенням Екзаменаційної комісії присвоюється кваліфікація «бакалавр з економіки підприємства» або «бакалавр підприємництва, торгівлі та біржової діяльності».

Повторний захист дипломної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

6 ПОРЯДОК І ПРАВИЛА ЗАХИСТУ

Недопущення дипломної роботи за наявності академічної заборгованості.

До захисту дипломних робіт допускаються студенти, що повністю виконали навчальний план, отримали позитивний відгук наукового керівника на дипломну роботу.

Студенти, що мають на момент подання до захисту дипломної роботи академічну заборгованість, до захисту не допускаються.

Недопущення дипломної роботи керівником.

Відповідальність за своєчасне виконання дипломної роботи покладається безпосередньо на студента. Студент зобов'язаний подавати дипломну роботу керівнику на першу перевірку частинами у встановлені терміни. У разі невиконання студентом календарного графіка керівник має право винести на засідання кафедри питання щодо відрахування студента повідомивши про це деканат. Рішення щодо недопущення студента до захисту має бути затверджене на засіданні кафедри. Витяг з протоколу засідання кафедри щодо прийнятого рішення подається деканом факультету на затвердження ректору університету.

Отримання студентом незадовільної оцінки на комплексному кваліфікаційному екзамені не позбавляє його права продовжувати проходити наступні етапи атестації.

Недопущення дипломної роботи за результатами попереднього захисту.

В обумовлений термін, на попередньому захисті, студент звітує перед кафедрою, яка визначає ступінь готовності дипломної роботи.

Рішення про допуск до захисту перед Екзаменаційною комісією приймається на засіданні кафедри за наявності оформленої належним чином роботи під час проведення попереднього захисту. Останній проводиться у встановлений завідувачем кафедри термін, але не пізніше, ніж за 20 днів до захисту.

У разі отримання оцінки “повністю не готова до захисту” (готовність до 75%) робота не допускається до захисту, про що складається рапорт з доданням витягу з протоколу засідання кафедри щодо цього рішення. Рапорт подається деканом факультету на затвердження ректору університету.

Якщо дипломна робота не представлена студентом на попередній захист робота до захисту не допускається.

Недопущення дипломної роботи у разі відсутності належного документального оформлення та порушення термінів.

Студент-дипломник зобов'язаний у визначений строк надати дипломну роботу (проект) до Екзаменаційної комісії із відповідною супровідною документацією. За відсутності будь-якого з супровідних документів роботи чи підписів на них, робота не допускається до захисту (за підроблення відповідних підписів передбачена кримінальну відповідальність).

Студент-дипломник зобов'язаний своєчасно прибути на захист або попередити завідувача кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами та Екзаменаційну комісію (через технічного секретаря комісії) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин та наступним наданням документів, які засвідчують їх поважність.

У разі відсутності документів про неможливість присутності студента на захисті Екзаменаційною комісією може бути прийнято рішення про неатестацію його як такого, що не з'явився на захист дипломної роботи без поважних причин, з подальшим відрахуванням з університету.

Якщо студент не мав змоги заздалегідь попередити про неможливість своєї присутності на захисті, але в період роботи Екзаменаційної комісії надав необхідні документи, Екзаменаційна комісія може перенести дату захисту лише за відповідним розпорядженням ректорату.

Захист дипломної роботи визначається незадовільним

У тих випадках, коли захист дипломної роботи визначається незадовільним, Екзаменаційна комісія установлює, чи може студент подати до повторного захисту ту ж роботу з доопрацюванням (яке визначає комісія), або він повинен розробити нову тему, яка установлюється кафедрою економіки, підприємництва та управління підприємствами.

Студент, який одержав на захисті дипломної роботи незадовільну оцінку, відраховується із університету. У цьому випадку студенту видається академічна

довідка установленого зразка.

Студенту, який не захистив дипломну роботу з поважних причин (документально підтверджених), ректором університету може бути подовжений термін навчання до наступного періоду роботи Екзаменаційної комісії із захисту дипломних робіт, але не більше, ніж на один рік.

Для цього студент пише заяву на ім'я ректора з проханням про подовження терміну навчання з вказівкою причин. До заяви додають документ, що підтверджує поважну причину, через яку студент не зміг вчасно захистити дипломну роботу.

7 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Критерії оцінки дипломної роботи є методичним засобом, що використовується Екзаменаційною комісією з метою виявлення відповідності професійних компетенцій студента вимогам Галузевого стандарту освіти.

Оцінка якості виконання і захисту студентами дипломної роботи здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінка за роботу є комплексною і повинна свідчити про рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом. Наукові керівники та члени Екзаменаційної комісії повинні чітко дотримуватись цих критеріїв під час прийняття рішення про винесення оцінок за роботу над роботою та за її захист.

Кожна складова комплексної оцінки дипломної роботи визначається Екзаменаційною комісією за принципом ухвалення більшості голосів членів комісії (один член комісії — 1 голос) на основі розгляду по суті змісту роботи, вивчення текстів відзиву наукового керівника та оцінки якості публічного захисту роботи перед Екзаменаційною комісією.

До того, як бути представленою на розгляд Екзаменаційної комісії, дипломну роботу розглядається кафедрою економіки, підприємництва та управління підприємствами на відповідність її вимогам до змісту та оформлення. Представлення роботи на кафедрі здійснюється науковим керівником роботи спільно з відповідальним від кафедри за прийом та реєстрацію виконаних дипломних робіт. У випадку недодержання мінімальних вимог до змісту і оформлення роботи, студент позбавляється права захисту дипломної роботи перед Екзаменаційною комісією шляхом недопущення роботи до захисту до моменту переробки згідно з цими мінімальними вимогами.

Кожен студент має право після оголошення комплексної оцінки за дипломну роботу отримати від голови або членів Екзаменаційної комісії вичерпні роз'яснення щодо застосування чинних критеріїв під час виставлення оцінки. Оцінка, що оголошена, є остаточною і оскарженню не підлягає.

8 СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII.
2. ДСТУ 3008-2015 “Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання”. – Режим доступу : http://science.crimea.edu/norm_doc/dokument.pdf
3. ГОСТ 2.105-95 “Единая система конструкторской документации. Общие требования к текстовым документам”. – Режим доступу : <http://www.arcada.com.ua/infot/free/gost/2.105-95.pdf>
4. ГОСТ 2.106-96 “Единая система конструкторской документации. Текстовые документы”. – Режим доступу : <http://www.arcada.com.ua/infot/free/gost/2.106-96.pdf>
5. ДСВОУ 01-2001 “Державний стандарт вищої освіти України. Перелік кваліфікацій за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями. Перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями”. – Режим доступу : <http://fpm.at.ua/load/32-1-0-42>
6. ДСВОУ 02-2001 “Державний стандарт вищої освіти України. Вимоги до освітніх рівнів вищої освіти. Вимоги до освітньо-кваліфікаційних рівнів вищої освіти”. – Режим доступу: <http://fpm.at.ua/load/32-1-0-42>
7. СТП-02066747-009-01 “Методика виконання випускних, курсових та дипломних проектів (робіт). Структура, правила оформлення та порядок узгодження та затвердження”. – Режим доступу : <http://fpm.at.ua/load/32-1-0-42>
8. СТП-02066747-010-01 “Організація та проведення дипломування”. – Режим доступу : <http://fpm.at.ua/load/32-1-0-42>
9. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання". – Режим доступу: http://moodle.oa.edu.ua/file.php/1/Library_Standart_DSTU_GOST_7.1_2006.pdf
10. Рекомендації по нормоконтролю дипломних робіт за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти підготовки 6.030504 Економіка підприємства, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

**ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ РОБІТ ЗА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ)
РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
на 2017-2018 н.р.**

1. Обґрунтування напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства на засадах удосконалення використання оборотного капіталу.
2. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних засобів суб'єктів підприємництва.
3. Наукові підходи до оцінки ефективності використання трудового потенціалу підприємства.
4. Зниження витратомісткості виробництва продукції як напрям підвищення ефективності діяльності підприємства.
5. Розробка цінової політики суб'єкта підприємництва в умовах невизначеності ринкового середовища
6. Формування товарної політики суб'єкта підприємництва в умовах конкуренції.
7. Витрати підприємства: оцінка та формування в умовах мінливого зовнішнього середовища.
8. Розробка стратегії підвищення прибутковості діяльності суб'єкта підприємництва.
9. Обґрунтування обсягу виробництва для беззбиткової діяльності підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища.
10. Формування товарної політики підприємства в кризових умовах господарювання.
11. Формування збутової політики підприємства в умовах конкуренції.
12. Розробка шляхів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів суб'єкта підприємництва в кризових умовах господарювання.
13. Розробка стратегії інвестиційної діяльності підприємства.
14. Формування інноваційної політики підприємства в сучасних умовах господарювання.
15. Розробка стратегії запобігання банкрутству підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища.
16. Обґрунтування стратегії розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання.
17. Розробка стратегії зниження витрат суб'єкта підприємництва.
18. Розробка системи мотивації праці персоналу підприємства в сучасних умовах господарювання.
19. Організація системи матеріального стимулювання та матеріальної відповідальності на підприємствах в сучасних умовах господарювання.
20. Оцінка ризиків господарської діяльності підприємства та розробка стратегії їх запобігання.
21. Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі управління якістю продукції

22. Напрями підвищення ефективності використання виробничих ресурсів підприємства.

23.Формування системи економічної безпеки підприємства в умовах системної економічної кризи

24.Розробка системи економічної безпеки підприємства в умовах системної економічної кризи.

25. Розробка амортизаційної політики підприємства в сучасних умовах господарювання.

26. Удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення суб'єкта підприємництва.

27.Удосконалення логістичної діяльності підприємства з метою підвищення ефективності його функціонування в інтеграційних умовах.

28.Нематеріальні активи підприємства: особливості формування та оцінки.

29.Формування мотиваційної політики підприємства в умовах соціалізації підприємницької діяльності.

30.Удосконалення системи управління персоналом та її вплив на ефективність функціонування підприємства у сучасних умовах.

31. Шляхи підвищення продуктивності праці персоналу підприємства на засадах підвищення соціальної відповідальності

32.Трудовий потенціал суб'єкта підприємництва: формування та ефективне використання.

33.Інтелектуальний потенціал підприємства: формування та розвиток.

34.Розробка кадрової політики підприємства в умовах змін соціально-економічної ситуації в країні.

35.Обґрунтування стратегії розвитку підприємства в умовах ринкової економіки.

36.Обґрунтування диверсифікації виробництва та її вплив на ефективність діяльності підприємства.

37.Формування маркетингової політики та її вплив на ефективність функціонування підприємства.

38.Удосконалення системи планування і контролю товарних запасів на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

39.Удосконалення системи планування і контролю поточних витрат на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

40.Обґрунтування санації підприємства в кризових умовах господарювання.

41.Розробка системи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах ринкової економіки.

42.Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства на внутрішньому ринку.

43.Шляхи підвищення ефективності використання трудових ресурсів на промисловому підприємстві в кризових умовах господарювання.

44.Вибір форм стимулювання працівників промислового підприємства в кризових умовах господарювання.

45.Доходи підприємства: особливості формування та резерви їх зростання.

46. Шляхи підвищення ефективності стимулювання продуктивності праці працівників в умовах соціальної відповідальності промислового підприємства.

47. Резерви підвищення ефективності господарської діяльності промислового підприємства в сучасних умовах господарювання.

48. Резерви збільшення рентабельності продукції промислового підприємства в умовах змін економіки.

49. Прибуток торговельного підприємства: особливості формування та резерви його зростання.

50. Розробка конкурентної стратегії підприємства в умовах мінливого ринкового середовища

51. Організаційний потенціал підприємства: проблеми збереження та розвитку.

52. Розробка організаційно-економічних заходів забезпечення конкурентоспроможності продукції підприємства

53. Розробка організаційно-економічних заходів забезпечення конкурентоспроможності суб'єкта підприємництва

54. Формування ефективної антикризової програми на підприємстві

55. Формування стратегії розвитку підприємства на засадах зміцнення його потенціалу

56. Формування та оцінка підприємницького потенціалу підприємства

57. Мотиваційний потенціал підприємства: формування та оцінка.

58. Формування системи контролю та нормування оборотних засобів на підприємстві.

Приклад оформлення змісту дипломної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	7
1.1 Сутність і принципи виробничо-господарської діяльності промислового підприємства.....	7
1.2 Методична та інформаційна база аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств.....	15
1.3 Основні напрямки підвищення ефективності господарської діяльності підприємств промисловості.....	23
2 ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО- ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ «ЕК «ДНІПРООБЛЕНЕРГО» ЗА 2012-2016 РОКИ.....	32
2.1 Характеристика діяльності ВАТ «ЕК «Дніпрообленерго» в сучасних умовах господарювання та тенденції його подальшого розвитку	32
2.2 Аналіз техніко-економічних показників господарської діяльності підприємства.....	42
2.3 Оцінка ефективності діяльності підприємства у розрізі ресурсних джерел	52
3 ОСНОВНІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ «ЕК «ДНІПРООБЛЕНЕРГО» ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ЇХ ДОЦІЛЬНОСТІ.....	62
ВИСНОВКИ.....	77
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	80
ДОДАТКИ.....	85

Приклад вступу до дипломної роботи

ВСТУП

Інвестиційна діяльність є одним із головних джерел забезпечення довгострокових конкурентних переваг підприємства та надає йому можливості для формування надійних основ сталого економічного зростання, оскільки від ефективності управління інвестиціями значною мірою залежить технічний рівень основних фондів, якість і конкурентоспроможність продукції та ін.

Наукові та практичні проблеми, пов'язані з удосконаленням управління інвестиційними процесами на підприємстві, відображені в роботах Р. Бауера, В. Беренса, І. О. Бланка, М. Бромвіча, В. М. Гриньової, А. Т. Завгороднього, В. В. Ковальова, Д. Норкотта, П. А. Орлова, А. А. Пересади, В. С. Пономаренка, В. П. Савчука, П. М. Хавранека, У. Шарпа, В. Д. Шапіро, О. М. Ястремської та ін. Проте підвищення ефективності інвестиційної діяльності з урахуванням ризику для більшості підприємств й досі є актуальним завданням.

Зазначені обставини визначили вибір теми дипломної роботи, її актуальність і практичне значення.

Метою дослідження є розробка заходів й практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства, обґрунтування їх необхідності та доцільності.

Для досягнення мети були поставлені та вирішені такі завдання:

- визначення сутності інвестиційних ресурсів підприємства та особливостей управління ними;
- розгляд процесу залучення інвестицій з метою забезпечення збалансованого зростання підприємства;
- дослідження теоретичних основ бізнес-планування;
- загальний огляд діяльності ТОВ «Альфа», як суб'єкта господарювання;
- аналіз фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Альфа»;
- оцінка ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «Альфа»;
- аналіз особливостей та організації управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Альфа»;
- розробка практичних рекомендацій із удосконалення управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Альфа».

Об'єктом дослідження є інвестиційні процеси на промислових підприємствах у сучасних ринкових умовах.

Предметом дослідження є науково-обґрунтовані практичні рекомендації з управління інвестуванням на підприємстві в умовах ризику.

Теоретичною та методологічною основою дипломної роботи є загальні положення економічної теорії (зокрема, інвестиційна та портфельна теорія, теорії часової вартості грошей та вартості капіталу); наукові праці вітчизняних і зарубіжних фахівців із питань управління інвестиційною діяльністю.

У роботі застосовуються такі методи і прийоми дослідження: методи критичного аналізу та синтезу, індукції та наукової абстракції; прийоми теоретичного узагальнення і порівняння; економіко-статистичний аналіз (зокрема, індексний, кореляційно-регресійний, трендовий та дисперсійний аналіз); метод формалізації; метод групування (матричний метод); методи теорії імовірності та математичної статистики; метод економіко-математичного моделювання; методи анкетного опитування та експертних оцінок; системно-комплексний, ситуаційний та монографічний підходи.

Забезпечення оперативності і точності розрахунків було здійснено на ЕОМ у редакторі Excel 7.0, Mathcad 2000, Windows XP Professional та в інтегральній системі для статистичного аналізу й обробки даних у середовищі Windows «SSPS».

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчо-нормативні акти України, статистичні дані Державного комітету статистики України, навчально-методичні, наукові джерела (зокрема, періодична та монографічна література), а також бухгалтерська, фінансова та інша звітність, що відображає господарську діяльність підприємства ТОВ «Альфа».

Основним результатом дипломної роботи є запропоновані заходи й практичні рекомендації щодо підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства, зокрема впровадження інвестиційного проекту з виробництва нового продукту.

Запропоновані в роботі висновки й пропозиції, що мають прикладний характер, можуть бути використані на промислових підприємствах аналогічного типу.

Основні положення й висновки, викладені в дипломній роботі, доповідалися на 2-х науково-практичних конференціях, зокрема на «Актуальні аспекти розвитку економічних процесів України» (м. Дніпро, 2017 р. та 2018 р.).

Основні результати й висновки роботи знайшли відображення у 2 наукових працях загальним обсягом – 0,1 ум. друк. арк.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку посилань із 50 найменувань, 5 додатків. Робота викладена на 95 сторінках машинописного тексту, містить 23 таблиці, 5 рисунків. Обсяг основного тексту дипломної роботи складає 80 сторінок.

Структура доповіді при захисті дипломної роботи

1. Шановні голово і члени Екзаменаційної комісії Метою дипломної роботи є, що обумовило постановку таких завдань
2. *Об'єктом* дипломної роботи є
3. *Предметом* дипломної роботи є
4. У першому розділі роботи.....
5. У другому розділі роботи проведено аналіз..... за період.....
6. У третьому розділі роботи.....
7. Висновки
8. Запропоновані в роботі висновки й пропозиції, що мають прикладний характер, можуть бути використані на
9. Основні положення й висновки, викладені в роботі, доповідалися на науково-практичній конференції..... (назва конференцій) у місті
10. Доповідь закінчено. Дякую за увагу.

Час: 5-7 хвилин

Обсяг: 3-4 аркуші тексту у форматі Word розміру шрифту 14 пунктів з полуторним інтервалом.

Обов'язковим є виявлення причин зміни показників та обґрунтування кожного висновку та пропозиції, що містяться у роботі!

Навчальне видання

Методичні вказівки до написання дипломної роботи
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти для студентів
напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства,
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Укладачі:

Гринько Тетяна Валеріївна – доктор економічних наук, професор, завідувач
кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Бикова Вероніка Григорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Видання друкується в авторській редакції